

Kuniks elu?

Vahel tundub, et inimkoosluse praegune elutegevus kulgebki pealkirjas toodud põhimõtte järgi: kuniks elu, üks pärast paista. Oma osa on siin kindlasti ka pessimistlike tulevikustsenaariumide paljususes, väiksem osa inimesi on informüürast segaduses ega oska olulist ebaolulisest eristada, suurem osa inimkonnast aga seisab silmitsi reaalsusega endal hing täna kuidagi sees hoida. Vahest kõige enam on räägitud nafta peatsest lõppemisest, ent sellegi kohta on üsna erinevaid arvamusi, alates sellest, et kümne aasta pärast sõidame kõik vesinikumootoriga autodega, kuni selleni, et naftavarud on tegelikult palju suuremad, kui arvata oskame.

Seepärast ei maksa kõrvalolevas tabelis toodud arve võtta lõpliku tõena, ent kui seal ongi vigu, ei saa need muuta suurusjärke ning järeldus on üks: olukord on tõsine.

Käesoleva ajakirja ja puidu kasutamise kohta sel tabelil seost sedavõrd, et puit on paljudel juhtudel ainus jätkusuutlik alternatiivmaterjal. Ütleb ju Greenpeace'i asutajaliige, puidu suur propageerija Patrick Moore'gi: "Puud on vastus." (www.greenspirit.com, eestikeelne kokkuvõte www.puuinfo.ee, Keskkond, Patrick Moore "Hoidke metsa, mitte iga puud"; Eesti Mets nr 1/2003).

Seda tabelit esimest korda vaadates tekib tõenäoliselt kahtlus, et kas need arvud on ikka tõesed, sest näiteks hüpe 216 aastalt 84-le on siiski väga järsk, kasv on ju kõigest 2%? Asja on lihtne kontrollida kas või pankade laenukalkulaatori abil: vaadake, kuidas muutub teie pikaajalise laenu kogumaksumus, kui intress kasvab mõne protsendi võrra.

Tegelikult peakski oma ostuotsuste planeerimisel lisaks rahakoti sisule ka üldisemat pilti silmas pidama, valik puust või kivist maja vahel on ju sisuliselt valik selle vahel, kas tabeli ülemises reas on -2% või +5%. Tabelisse pandud energiakandjad on seejuures asja võti: metallide korduvkasutus või plastiga asendamine on suhteliselt lihtne, fossiilsete kütuste kadu aga pöördumatu. Seepärast ongi puidu kasutamisel teiste materjalide asemel energiasääst isegi olulisem: 1 m³ puidu tootmisel ja kasutamisel jääb puidus seotuks 0,9 tonni CO₂, säästetakse aga

Aeg aastates mõnede toorainevarude ammendumiseni Maal

Tarbimise kasv aastas	0%	2%	5%
Kivisüsi	216	84	49
Nafta	44	31	23
Looduslik gaas	64	41	29
Alumiinium	202	81	48
Vask	28	22	18
Raud (teras)	132	65	41
Puit	varud on taastuvad		

Allikas: Woodfocus OY, www.acrr.org/resourcities

keskmiselt nii palju energiat, mille saamiseks fossiilseid kütuseid põletades paiskuks õhku 1,1 tonni CO₂.

Muretseda ei tasu ka metsade pärast, sest nii paradoksaalne kui see ka pole, annab majanduslikus mõttes metsale väärtuse sealt võetud puidu kasutamine. Näiteks nii nagu on arenenud Eesti puidutööstus, on kasvanud Eesti metsast saadava palgi hind mitmekordseks ja selle väljavedu peaaegu täielikult katkenud, sest kohalik tööstus on konkurentsivõimelisem. Palgi hind Soomes-Rootsis ja saematerjali hinnad Euroopas on samal ajal olnud enam-vähem stabiilsed. Metsade pindala Euroopas (ja ka Eestis, ehkki seni teistel põhjustel) on pidevalt suurenenud, sest põllumaade laienemist üritatakse subsiidiumide piiramiseks vältida. Metsade pindala väheneb troopikas ja sedagi FAO andmetel 90% ulatuses metsatööstusega mitte seotud põhjustel. Mõned head aastad tagasi üritati Indoneesias vihmametsade säästmise nimel puidueksporti keelustada, ent metsad kadusid endises tempos – kuna puitu müüa ei õnnestunud, pandi mets lihtsalt põlema, sest maa oli vaja vabaks teha.

Kokkuvõtteks võib öelda, et suurem osa maailmas kasutatavast puidust pärineb metsadest, mis selleks ongi kasvama pandud – puitu kasutades anname oma isade tööle väärtuse ja loome eelduse uue metsa kasvamiseks.

MÄRT RIISTOP,
vastutav väljaandja

